

Светски дан борбе против туберкулозе - 24. март

„Обрати пажњу на туберкулозу“

Према процени Светске здравствене организације (СЗО), у свету је током 2016. године 10,4 милиона људи оболело, док је у истој години 1,67 милиона људи умрло од туберкулозе. Оваква учесталост обољевања и умирања сврстала је туберкулозу као девети по учесталости узрок смрти у свету у 2016. години.

Туберкулоза се, дуго уназад, везује за друштва и заједнице у којима постоје ограничења у поштовању људских права и достојанства. Чињеница је да је оптерећење овом болешћу највеће у срединама које одликују сиромаштво, стигматизација и маргинализација, у групама као што су: мигранти, избеглице, старе особе, жене и деца и сл. Фактори као што су потхрањеност, лоши услови становања и санитације, удружени са другим факторима ризика као што су употреба дувана и алкохола и дијабетес, утичу на већу подложност оболевању. Све то додатно је повезано и са мањом доступности лечења и недостатком социјалне заштите, што доводи до зачараног круга сиромаштва и лошег здравља. Ипак, важно је знати да свако може да добије туберкулозу!

Једном годишње, сваког 24. марта, очи целокупне јавности усмерене су на туберкулозу. Овај дан има за циљ да упозори да туберкулоза није болест прошлости и да не сме бити заборављена!

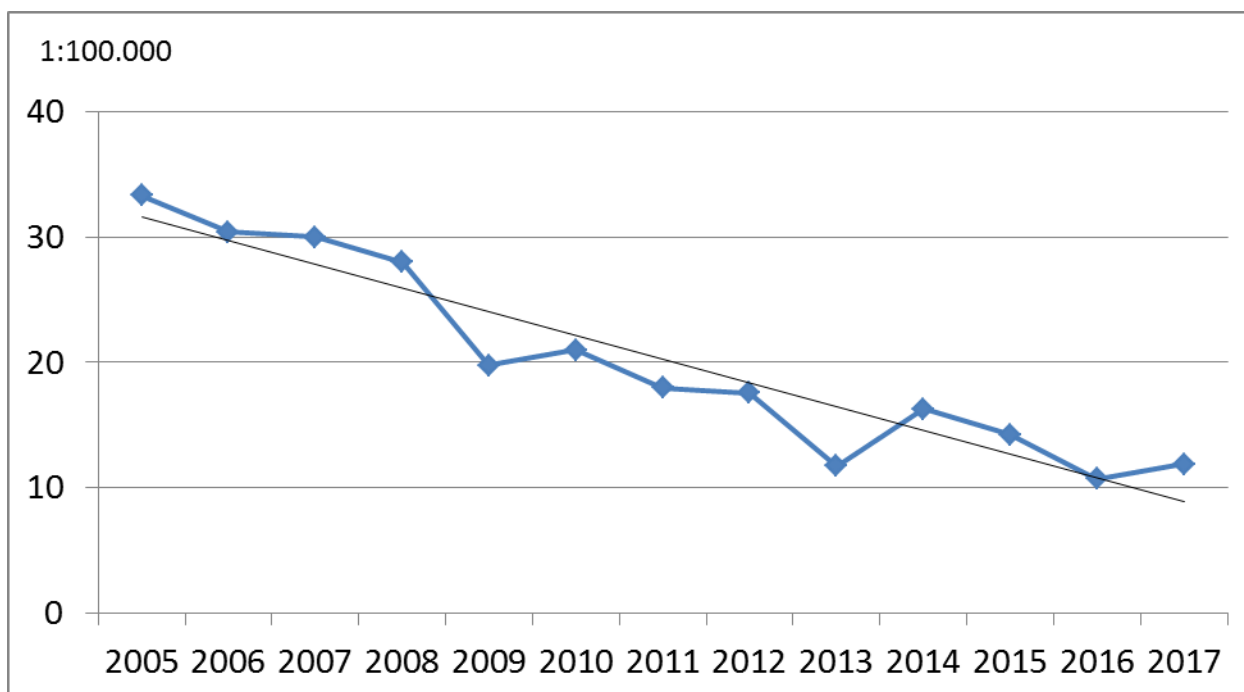
Стање у Србији

У 2016. години, пријављено је укупно 837 оболелих од свих облика туберкулозе који подлежу обавезном пријављивању, што чини стопу од 11,82 оболелих на 100.000 становника. Исте године, забележено је 20 умрлих од туберкулозе. Највећа заступљеност новооболелих у посматраној години била је у Рашком и Мачванском округу. Дугогодишње праћење овог обољења говори нам да Република Србија бележи континуиран тренд смањења стопе пријављивања туберкулозе, са 37/100.000 у 2003. години, на приближно 12/100.000 становника у 2016. години, што нас, посматрано у региону Европе, сврстава међу земље са ниским оптерећењем туберкулозом.

Стање у Београду

Према подацима из електронске базе података о оболелима од туберкулозе у Београду, у 2017. години, регистровано је укупно 197 новооболелих, што чини стопу од 11,87 оболелих на 100.000 становника. Скоро две трећине њих (65%) припадало је старосној групи преко 50 година (65%), док је најмање оболелих било у популацији млађих од 19 година (2,5%).

Посматрано у временском периоду од 2005. до 2017. године, у главном граду је регистровано укупно 4.241 оболелих особа, од тога 90,3% са плућним и 9,7% са ванплућним обликом болести. Позитивно је и делимично охрабрујуће што се у наведеном периоду бележи смањење стопе пријављивања туберкулозе. Највише вредности инциденције забележене су 2005. године (33,3 на 100.000 становника), а најниже у 2016. години (10,7 на 100.000 становника), док је просечна годишња стопа инциденције у посматраном периоду износила 19,6 на 100.000 становника.

Инциденција туберкулозе у Београду (2005-2017)

У периоду од 2011-2017. године, од туберкулозе је у Београду умрло 26 болесника. Треба напоменути да просечно учешће умрлих од туберкулозе износи 4,6% у односу на укупан број умрлих од свих заразних болести у наведеном седмогодишњем периоду.

Примарну превенцију оболевања од туберкулозе представља имунизација BCG вакцином. У периоду од 2011. до 2017. године обухват новорођене деце имунизоване BCG вакцином креће се у распону од 99,3% у 2013. до 95,8% у 2017. години, просечно 98,8% планиране деце.

Шта је циљ обележавања Светског дана борбе против туберкулозе?

Србија се, као и сваке године, и 24. марта 2018. придружује глобалној кампањи обележавања Светског дана борбе против туберкулозе. Ове године, посебна пажња биће посвећена заједничким напорима свих кључних институција и организација да се укаже на још увек велики број људи у нашој земљи који болује од туберкулозе, као и наглашавање става да запостављање континуираних напора на контроли ове болести може бити опасно и у земљама са ниским оптерећењем, пре свега због присуства резистентних облика болести који се теже лече и повећане мобилности становништва.

Национални програм контроле туберкулозе у Републици Србији спроводи се у оквиру Програма здравствене заштите становништва од заразних болести. Установа која обавља референтне послове за област туберкулозе је Клиника за пулмологију Клиничког центра Србије, са

Националном референтном лабораторијом за дијагностику туберкулозе (НРЛ), чији се један део налази на самој Клиници док се други налази на Институту за микробиологију и имунологију Медицинског факултета у Београду.

О туберкулози

Туберкулоза је заразна болест коју изазива бактерија (бацил) туберкулозе. Инфекција се преноси ваздухом, изузетно ретко на други начин. Најважнији извор преношења инфекције јесу болесници са плућном туберкулозом. Када особа са нелеченом заразном туберкулозом кашље, кија, смеје се или говори, она избацује у ваздух бациле заједно са капљицама пљувачке. Ове веома мале честице дуго лебде у ваздуху и до преношења инфекције долази када друга особа удахне заразне капљице са бацилима туберкулозе.

Ако особа има добру отпорност организма, инфекција са удахнутим бацилима се савлада у зачетку и до болести најчешће и не долази. Свега 10% инфицираних особа ће се, касније у току живота, разболети од туберкулозе, а најчешћи разлог је пад отпорности организма изазван стресом, неуредним животом, неухрањеношћу, лошим условима живота, алкохолизмом, неком дуготрајном болешћу, ХИВ инфекцијом итд.

Туберкулоза се може појавити у било ком делу тела, али најчешће се јавља у плућима. Најчешћи симптоми плућне туберкулозе јесу кашаљ (некада са појавом крви у испљувку), повишена температура, ноћно знојење, губитак апетита, мршављење и општи осећај слабости.

Шта сви заједно можемо да учинимо?

У циљу смањења оболевања од туберкулозе, заједно можемо:

- радити на одржавању и унапређењу обухвата имунизацијом новорођене деце;
- терапијски адекватно заштитити све особе под повећаним ризиком од оболевања;
- благовремено посумњати и препознати туберкулозу;
- боље дијагностиковати, благовремено и ефикасно лечити и излечити туберкулозу;
- не осуђивати оболеле и пружити им подршку.